

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 07.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Siirt fıstığı bahçelerinde yeşil psillid, karagöz kurdu, dal güvesi, dip kurdu, göz kurdu ve karazenk gibi hastalık ve zararlılar üretim miktarı ile ürün kalitesini doğrudan etkileyebilmektedir. Bakanlığınıza bağlı İl Müdürlüğü tarafından bu zararlılara ilişkin mücadele eşikleri ve uygulanması gereken yöntemler üreticilere duyurulmaktadır.

Ancak mücadele politikasının etkinliği; yalnızca teknik bilgilendirme yapılmasıyla değil, zararlı yoğunluğunun düzenli ölçülmesi, ekonomik kaybın belirlenmesi, üreticinin zamanında uyarılması ve uygulanan mücadelenin sonuçlarının izlenmesiyle değerlendirilebilir.

Anayasa'nın 45'inci maddesi ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında bitki sağlığının korunması ve üreticinin ürün kaybının azaltılması kamu makamlarının sorumluluğundadır.

Bu bağlamda;

1. 2022-2026 döneminde Siirt fıstığı bahçelerinde psillid, karagöz kurdu, dal güvesi, dip kurdu, göz kurdu, karazenk ve diğer hastalık ve zararlılar nedeniyle zarar gördüğü tespit edilen alan kaç dekadır? Zararlı türleri ve ilçeler itibarıyla tahmini ürün ve ekonomik kayıp ne kadardır?
2. Siirt genelinde hastalık ve zararlı yoğunluğunun düzenli olarak izlendiği kaç kontrol veya gözlem noktası bulunmaktadır? Bu noktaların Merkez, Baykan, Eruh, Kurtalan, Pervari, Şirvan ve Tillo ilçelerine göre dağılımı nedir; 2022-2026 döneminde kaç kez ekonomik mücadele eşığının aşıldığı tespit edilmiştir?
3. İl Müdürlüğünün psillid için üreticiye bildirdiği mücadele eşikleri esas alınarak son beş yılda kaç bahçede sayım yapılmış, kaç bahçede müdahale eşığının aşıldığı belirlenmiş ve kaç üreticiye doğrudan mücadele uyarısı yapılmıştır? Bu çalışmalar sonucunda psillid kaynaklı ürün kaybında ölçülebilir bir azalma sağlanmış mıdır?
4. Karagöz kurdu ve dal güvesine karşı yürütülen kültürel, biyolojik, biyoteknik ve kimyasal mücadele çalışmalarının her biri kaç dekar alanda uygulanmıştır? Bu uygulamalar öncesi ve sonrası zararlı yoğunluğu veya ürün kaybı ölçülmüş müdür; ölçülmüşse sonuçları nelerdir?
5. Siirt fıstığında kimyasal mücadeleyi azaltmak ve entegre mücadeleyi yaygınlaştırmak amacıyla 2022-2026 döneminde kaç üretici ve kaç dekar alan biyolojik veya biyoteknik mücadele uygulamalarına dahil edilmiştir? Bakanlığınızın bu yöntemlerin yaygınlaştırılmasına ilişkin sayısal hedefi bulunmakta mıdır?

6. Siirt fıstığı üretim alanlarında hastalık ve zararlıların ilçe ve köy bazındaki yoğunluğunu, mücadele eşiklerinin aşıldığı alanları ve yapılan müdahaleleri gösteren güncel bir izleme veya risk haritası bulunmakta mıdır? Bulunmuyorsa yüz binlerce dekar üretim alanında mücadele zamanı ve önceliği hangi objektif veriye göre belirlenmektedir?
7. Bakanlığınızca yıllardır teknik bilgilendirme yapılmasına rağmen hastalık ve zararlıların üretim ve ekonomik kayıp üzerindeki etkisi düzenli olarak ölçülmüyorsa, uygulanan mücadele programlarının başarılı olup olmadığı hangi somut performans göstergelerine göre değerlendirilmektedir?